

KAPITTEL IV

RITUAL FOR DÅP AV FLERE BARN INNENFOR PÅSKEVIGILIEN

106.40 Når barn skal meddeles dåpen innenfor påskevigilien, deles ritusen i to og feires som dåpsforberedende ritus og som meddelelse av dåpens sakrament.

Mottagelsesritusen foretas som dåpsforberedende ritus før påskevigilien.

Selve meddelelsen av dåpens sakrament finner sted under påskevigilien.

Celebrantens og menighetens tilslutning (nr. 59), overrekkelsen av dåpslyset (nr. 64) og effata-ritusen (nr. 65) utelates.

Ritualene nedenfor er beregnet på dåp av flere barn. Døpes bare ett barn, gjøres tilsvarende endringer som i kapittel II (nr. 72–106).

I. DÅPSFORBEREDENDE RITUS FØR PÅSKEVIGILIEN

106.41 Den dåpsforberedende ritus bør holdes som felles feiring for alle barn som skal døpes under påskevigilien. Den foretas på hensiktsmessig tid og sted før påskevigilien.

Den dåpsforberedende ritus består av mottagelsesritusen og ordets liturgi i form av bibellesninger, homilie og de troendes forbønn. Om ønskelig kan ordets liturgi (nr. 106.53–106.57) utelates. Det holdes til slutt eksorsismebønn og salving med katekumenolje.

Mottagelsesritus

106.42 Det er fars og mors oppgave, ledsaget av fadderne, å presentere barnet for Kirken til dåpen.

106.43 Dersom det er et større antall dåpsbarn og det er flere prester eller diakoner tilstede, kan disse hjelpe celebranten med å utføre ritene slik de er angitt.

106.44 Mens de troende, om ønskelig, synger en egnet salme eller hymne, går celebrerende prest eller diakon sammen med medhjelperne til kirkedøren eller til den del av kirken hvor foreldrene og fadderne er forsamlet med dåpsbarna (*uten* dåpsdrakt, jf. nr. 106.74). Celebranten er iført alba – eller korskjorte – og stola, eventuelt også korkåpe, i festfarger.

106.45 Celebranten hilser dem som er tilstede, særlig foreldrene og fadderne. Han minner dem med noen få ord om den glede foreldrene har mottatt barna med. De er en gave fra Gud, kilden til alt liv. Han vil nå skjenke barna sitt liv.

106.46 Celebranten spør først foreldrene til hvert enkelt barn om barnets navn.

Celebranten: Hvilket navn vil dere gi deres barn?
(**eller:** Hvilket navn har dere gitt deres barn?)

Foreldrene: N.

Celebranten: Hva ber dere Guds Kirke om for N.?

Foreldrene: Dåpen.

Celebranten kan bruke andre ord i dialogen. Det første svar kan gis av en annen person dersom denne har rett til å gi navn i henhold til lokal sedvane.

I det andre svaret kan foreldrene også bruke andre ord, f.eks.: Troen eller Kristi nåde eller Opptagelse i Kirken eller Det evige liv.

106.47 Dersom det er et større antall dåpsbarn, spør celebranten alle foreldrene samtidig om navnet på barna:

Hvilket navn vil dere gi deres barn?
(**eller:** Hvilket navn har dere gitt deres barn?)

Hver enkelt familie svarer etter tur. Det neste spørsmålet kan stilles til alle samtidig.

Celebranten: Hva ber dere Guds Kirke om for deres barn?

Alle: Dåpen.

106.48 Etter dette taler celebranten til foreldrene med disse eller lignende ord:

Når dere ber om dåpen for deres barn, er dere da klar over hvilke plikter dette innebærer: at dere oppdrar dem i troen så de lærer å holde Guds bud og elske ham og sin neste slik Kristus har lært oss?

Foreldrene: Ja, det er vi.

Dette svaret blir gitt av de enkelte familier. Dersom det er et større antall dåpsbarn, kan svaret fremsies samtidig av alle.

106.49 Deretter henvender celebranten seg til fadderne med disse eller lignende ord:

Er dere rede til å hjelpe barnas foreldre i deres oppdrag?

Alle fadderne samtidig: **Ja, det er vi.**

106.50 Så fortsetter celebranten:

N. og N. (eller: Kjære barn), stor er gleden i Guds Kirke over å ta imot dere. I Kirkens navn tegner jeg dere med korsets tegn; og etter meg vil også deres foreldre (og faddere) tegne dere med det samme Kristi, Frelserens tegn.

Og han tegner hvert enkelt barn med korsets tegn på pannen uten å si noe. Så oppfordrer han foreldrene – og dersom det synes hensiktsmessig, også fadderne – til å gjøre det samme.

106.51 Medmindre ordets liturgi er utelatt, oppfordrer celebranten foreldrene, fadderne og de øvrige tilstedeværende til å delta i feiringen av denne. Dersom omstendighetene tillater det, går man i prosisjon med sang, f.eks. Sal 85,7.8.9ab, til stedet for ordets liturgi.

106.52 Dåpsbarna kan bringes til et adskilt sted inntil ordets liturgi er ferdig.

Bibellesninger og homilie

106.53 En eller to av de følgende tekster leses. Dersom det synes hensiktsmessig, sitter alle.

Matt 28,18–20 (nr. 205): «Gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»

Mark 1,9–11 (nr. 206): «Da Jesus var blitt døpt, så han Ånden komme ned over seg.»

Mark 10,13–16 (nr. 207): «La de små barn komme til meg.»

Joh 3,1–6 (nr. 209): «Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike.»

Også tekstene som finnes i nr. 186–194 og 204–215, kan velges, eller andre som samsvarer med foreldrenes ønske eller som er til gagn for dem.

Mellom lesningene kan de responsoriesalmer og vers som foreslås i nr. 195–203, synges.

106.54 Etter lesningen holder celebranten en kort homilie som belyser det som er lest, slik at de fremmøtte ledes til en dypere forståelse av dåpens mysterium og tar inn over seg den oppgave som følger av dåpen, særlig for foreldrene og fadderne.

106.55 Etter homilien eller litaniet (dvs. de troendes forbønn), eller under selve litaniet, anbefales det en tid for stillhet der alle på oppfordring av celebranten ber i sitt hjerte. Dersom situasjonen tilsier det, følger en egnet sang, f.eks. valgt blant dem som angis i nr. 225–245.5.

De troendes forbønn

106.56 Deretter holdes de troendes forbønn:

Celebranten: Kjære brødre og søstre! La oss påkalle vår Herre Jesu Kristi barmhjertighet for disse barn som skal motta dåpens nåde, for deres foreldre og faddere, og for alle døpte.

Lektor: At du i lyset fra din døds og oppstandelses guddommelige mysterium, nådig vil gjenføde disse barn ved dåpen og innlemme dem i din hellige Kirke:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du ved dåpen og konfirmasjonen, nådig vil gjøre dem til trofaste disipler og vitner om ditt Evangelium:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du nådig vil lede dem slik at de ved et hellig liv når frem til himmelrikets gleder:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du nådig vil gjøre foreldrene og fadderne til et troens lysende eksempel for disse barn:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du nådig alltid vil bevare deres familier i din kjærlighet:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Lektor: At du fornyer dåpens nåde i oss alle:

Alle: Vi ber deg, hør vår bønn.

Andre formularer etter fritt valg, nr. 217–220.

106.57 Så oppfordrer celebranten de tilstedeværende til å påkalle de hellige (dersom barna er tatt ut, bringes de inn igjen i kirken):

Hellige Maria, Guds Mor,	be for oss.
Hellige Johannes Døperen,	be for oss.
Hellige Josef,	be for oss.
Hellige Peter og Paulus,	be for oss.

Her er det anledning til å tilføye navn på andre helgener, særlig barnas, kirkens eller stedets vernehelgener. Deretter avsluttes det med:

Alle Guds hellige menn og kvinner, be for oss.

Eksorsismebønn og salving før dåpen

106.58 Når påkallelene er fullført, sier celebranten:

Allmektige evige Gud,
du som sendte din Sønn til verden
for å fordrive Satans, den onde ånds makt fra oss,
rive mennesket ut av mørket
og føre det inn i lyset, i ditt underfulle rike:
Ydmykt ber vi deg,
løs disse barn fra arvesyndens plett,
gjør dem til et tempel for din majestet,
og la i din godhet Den Hellige Ånd bo i dem.
Ved Kristus, vår Herre.

Alle: Amen.

Annet formular for eksorsismebønnen etter fritt valg, nr. 221.

106.59 Celebranten fortsetter:

Kristi, Frelserens kraft styrke dere.
Til tegn på dét salver vi dere med frelsens olje,
ved ham Kristus, vår Herre,
han som lever og råder fra evighet til evighet.

Alle: Amen.

De enkelte dåpsbarn blir salvet på brystet med katekumenolje. Dersom det er et større antall barn, er det lov med flere forrettende.

106.60 Ritusen kan avsluttes med velsignelse.

II. MEDDELELSE AV DÅPENS SAKRAMENT UNDER PÅSKEVIGILIEN

106.61 Påskevigilien feires på vanlig måte frem til etter ordets liturgi.

Etter homilien følger dåpsliturgien. Presten går sammen med medhjelperne til døpefonten dersom denne kan sees av de troende. Ellers bringes et kar med vann til koret. (Jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 37.)

106.62 Dåpsbarna blir nå kalt frem. De bæres frem av sine foreldre og faddere. (Jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 38 [etter nummereringen før 2002: nr. 39].)

106.63 Dersom det holdes prosesjon til baptisteriet eller til døpefonten, ordnes den alltid slik: Først går en medhjelper som bærer påskelyset, så følger dåpsbarna sammen med fadderne, deretter medhjelperne, diakonen og presten. Allehelgenslitaniets synges under prosesjonen. Når litaniet er avsluttet, henvender presten seg til forsamlingen. (Jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 39.)

106.64 Dersom dåpsliturgien finner sted i koret, begynner presten alltid med en henvendelse med følgende eller lignende ord (jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 40 [38]):

Kjære kristne, la oss forene oss i bønn for våre brødre og søstre og be vår allmektige Far ledsage og styrke dem som nå går til gjenfødelsens bad.

106.65 Allehelgenslitaniets synges av to kantorer, mens alle (på grunn av påsketiden) står oppreist og synger svarene. (Jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 41 [39].)

I litaniet kan ytterligere noen helgennavn tilføyes, særlig kirkens navnehelgen eller stedets vernehelgen, eller vernehelgener til dem som skal døpes. (Jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 43 [41].)

106.66 Deretter velsigner presten dåpsvannet, idet han med utstrakte hender ber følgende bønn (jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 46 [42]):

Velsignelsen av dåpsvannet

Gud, i din usynlige makt
virker du store undergjæringer ved sakramentenes tegn,
og på mangfoldig vis
lot du vannet du skapte, innvarsle dåpens nåde;

Gud, da verden ble til, svevet din Ånd over vannene,
slik at vannets natur alt dengang
kunne få kraft til å helliggjøre;

Gud, du har i syndfloden gitt et tegn på gjenfødselen,
slik at det ene og samme elements mysterium
skulle gjøre ende på lastene og bli dydenes opphav;

Gud, du lot Abrahams barn
gå tørrskodd gjennom Det røde hav,
slik at de, løst fra Faraos åk,
skulle være et bilde på det døpte folk;

Gud, du lot din Sønn døpes av Johannes i Jordans vann
og bli salvet av Den Hellige Ånd.
Da han hang på korset,
lot han vann rinne ut sammen med blodet fra sin side,
og etter sin oppstandelse befalte han disiplene:
«Gå ut og lær alle folkeslag:
Døp dem i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.»

Sehen til din Kirke,
og åpne for henne dåpens kilde.
Måtte dette vann gjennom Den Hellige Ånds kraft
formidle din enbårne Sønnns nåde,
slik at mennesket, formet i ditt bilde,

og tvettet rent fra alle det gamle menneskes urenheter ved dåpens sakrament, får gjenoppstå til en ny barndom ved vann og Den Hellige Ånd.

Og idet han dypper påskelyset i vannet, én eller tre ganger ettersom det passer, fortsetter han:

Vi ber deg, Herre,
la Den Hellige Ånds kraft ved din Sønn
stige ned i denne kildes vann,

Idet han holder lyset i vannet, fortsetter han:

slik at alle som er begravet med Kristus
ved dåpen til døden,
må gjenoppstå til livet med ham.
Han som lever og råder med deg i Den Hellige Ånds enhet,
Gud, fra evighet til evighet.

Alle: Amen.

Alternativ oversettelse, *Norsk Missale 1982*, s. 248–249.

106.67 Derpå blir lyset tatt opp av vannet, idet folket synger denne akklamasjon (jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 47 [43]):

Kilder, lov Herren, pris og opphøy ham i evighet.

Forsakelse og trosbekjennelse

106.68 *Celebranten* taler til foreldrene og fadderne med disse ord:

Kjære foreldre og faddere! Ved dåpens sakrament skal barna som dere har båret frem, av Guds kjærlighet ta imot det nye liv ved vann og Den Hellige Ånd. Dere har ansvar for å oppdra dem i troen, så dette guddommelige liv kan beskyttes mot syndens påvirkning og vokse i dem fra dag til dag.

Dersom dere da er rede til å påta dere denne oppgave, veiledet av troen og med deres egen dåp i minne, ber jeg dere forsake synden og bekjenne den tro på Jesus Kristus som er Kirkens tro, og som barna døpes i.

106.69 Så spør celebranten foreldrene og fadderne om forsakelsen.

- Celebranten:** Forsaker dere Satan?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg forsaker.
Celebranten: Og alle hans gjerninger?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg forsaker.
Celebranten: Og all hans prakt?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg forsaker.

Eller:

- Celebranten:** Forsaker dere synden, så dere kan leve i Guds barns frihet?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg forsaker.
Celebranten: Forsaker dere ondskapens forførelser, så synden ikke skal få makt over dere?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg forsaker.
Celebranten: Forsaker dere Satan, han som er syndens opphavsmann og fyrste?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg forsaker.

106.70 Deretter spør celebranten foreldrene og fadderne om den trefoldige trosbekjennelse.

- Celebranten:** Tror dere på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper?
Foreldrene og fadderne: Ja, jeg tror.

Celebranten: Tror dere på Jesus Kristus, hans enbårne Sønn, vår Herre, som ble født av Jomfru Maria, led og ble gravlagt, som stod opp fra de døde og sitter ved Faderens høyre hånd?

Foreldrene og fadderne: Ja, jeg tror.

Celebranten: Tror dere på Den Hellige Ånd, den hellige katolske Kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, kjødets oppstandelse og det evige liv?

Foreldrene og fadderne: Ja, jeg tror.

Dåp

106.71 Celebranten oppfordrer den første familien til å tre frem til døpefonten. Etter at barnets navn er nevnt, spør han foreldrene og fadderne om de vil at barnet skal motta dåpen i den bekjente tro.

Celebranten: Vil dere nå at **N.** skal motta dåpen i den Kirkens tro som vi alle nettopp har bekjent?

Foreldrene og fadderne: Ja, det vil vi.

Celebranten døver straks barnet idet han sier:

N., JEG DØPER DEG I FADERENS

Han dykker barnet ned eller overøser det med vann for første gang.

OG SØNNENS

Han dykker barnet ned eller overøser det med vann for annen gang.

OG DEN HELLIGE ÅNDS NAVN.

Han dykker barnet ned eller overøser det med vann for tredje gang.

Slik spør og handler han med hver enkelt som skal døpes.

Etter dåpen av det enkelte barn fremføres gjerne en kort menighetsakkلامasjon (jf. nr. 225–245.5).

Dersom dåpen feires med overøsing, bør barnet bæres av moren (eller av faren). Dog kan barnet frembæres av gudmoren (eller gudfaren) der hvor denne skikk synes å være levende. Dersom dåpen skjer ved neddykking, tar de samme imot det ved døpefonten.

106.72 Dersom det er et større antall dåpsbarn, og flere prester eller diakoner er tilstede, kan hver av disse døpe noen barn – under overholdelse av fremgangsmåte og formular som beskrevet ovenfor.

Salving etter dåpen

106.73 Deretter sier celebranten:

Den allmektige Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, har fridd dere fra synden og gjenfødt dere av vann og Den Hellige Ånd. Han salver dere med frelsens krisma, for at dere, som er innlemmet i hans folk, inntil det evige liv må høre Kristus til, han som selv er prest, profet og konge.

Alle: Amen.

Så salver celebranten de enkelte dømte med hellig krisma på toppen av hodet uten å si noe.

Dersom det er et større antall som er blitt dømte, og det er flere prester eller diakoner tilstede, kan disse salve noen barn hver med krisma.

Iføring av dåpsdrakt

106.74 Celebranten sier:

(N. og N.), dere er blitt en ny skapning og har kledd dere i Kristus. La dåpsdrakten være et tegn på deres nye verdighet. Bevar den uplettet til det evige liv. Måtte deres nærmeste hjelpe dere til det ved ord og eksempel.

Alle: Amen.

Hver enkelt iføres en hvit drakt; noen annen farge tillates ikke medmindre lokal sedvane tilsier det. Det er ønskelig at familien selv tar med drakten.

106.75 Medmindre tvetningen i dåpen og andre forklarende rituser har funnet sted i koret, går man så tilbake til koret i prosesjon i samme rekkefølge som tidligere, og de nydøptes faddere eller foreldre bærer tente lys. Under prosesjonen synges antifonen **Jeg så vann (Vidi aquam)** eller en annen egnet sang. (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 52.)

106.76 Deretter står alle med tente lys i hendene og fornyer dåpspakten (trosløftene ved dåpen). (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 55 [46].)

Presten stenker vievann over folket mens alle synger antifonen **Jeg så vann (Vidi aquam)** eller en annen egnet sang som handler om dåpen. (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 56 [47].)

106.77 I mellomtiden blir de nydøpte barn sammen med sine foreldre og faddere ført til sine plasser blant de troende. (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 57 [48].)

Etter stenkningen med vievann går presten til sin stol, hvor han leder den universelle forbønn, som de nydøpte tar del i for første gang. **Credo** utelates. (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 58 [49].)

Den eukaristiske liturgi

106.78 Det er ønskelig at brød og vin bæres frem av de nydøpte barns foreldre eller faddere. (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 60 [51].)

106.79 De døpte og fadderne ihukommnes under den eukaristiske bønn. (Jf. *Missale Romanum*, påskevigilien, nr. 63; «messens faste deler», nr. 87 [89]; *Ritualmesser, III, Dåpsmesser*, se *Norsk Missale 1982*, s. 727–728.)

Avsluttende ritus

106.80 Om ønskelig kan sluttvelsignelsesformularer fra ritualet for dåp av barn anvendes. I så tilfelle velsigner celebranten mødrene som holder barna i sine armer, fedrene og alle tilstedeværende (jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 68).

Celebranten: Herren, den allmektige Gud, som gjennom sin Sønn, født av Jomfru Maria, gleder kristne mødre med håpet om det evige liv som lyser over deres barn, han velsigne disse barns mødre så de alltid sammen kan takke og love Gud, i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Celebranten: Herren, den allmektige Gud, som skjenker både jordisk og himmelsk liv, velsigne disse barns fedre. Måtte de ved ord og eksempel sammen med sine hustruer bære det første vitnesbyrd om troen for disse barn, i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Celebranten: Herren, den allmektige Gud, som gjenfødte oss av vann og Den Hellige Ånd til det evige liv, rikelig velsigne disse sine troende. Han gjøre dem alltid og overalt til levende lemmer på sitt folk. Han skjenke alle som her er tilstede, sin fred i Kristus Jesus, vår Herre.

Alle: Amen.

Celebranten: Den allmektige Gud,
Faderen og Sønnen ✠ og Den Hellige Ånd
velsigne dere alle.

Alle: Amen.

106.81 Diakonen, eller presten selv dersom ingen diakon er tilstede, synger bortsendelsen (jf. Missale Romanum, påskevigilien, nr. 69 [56]):

Messen er til ende. Gå med fred. Halleluja, halleluja.

Folket svarer:

Gud være lovet. Halleluja, halleluja.

[107–156 bis. Bortfalt, jf. nr. 31.2.]

